

Evaristo Villar:

*as comunidades
son símbolo contra
o individualismo
neoliberal*

A foto que fala

Manel Fontdevila en *Público*

O trasno Todas a Alemaña!

Daniel López

E todos tamén! Esa é a ladaíña. O slogan. Un coro di o de “todas” e o outro contesta o de “todos”. É o resume da máis perfecta fórmula para amañar este asunto. E non será un coro pequeno.

Verás a Merkel!!!

Todiños, en rea. Unha inmensa procesión. O xacobeo invertido, o camiño do revés. De Compostela a Würzburg e unha tiradiña máis e estaremos en Berlín. A procesión do *xaestaben*, do *vaichgando*, do *ideparando*. Diante van os do naval, cos de Vulcano diante, cos cascos e as chaves fixas, ci-zallas e tenaces Knipex, feitos en Ale-

maña; e os de Barreras, con sopletes, protectores e máquinas de soldadura BTH, alemás, para impresionar, e os de Navantia, estes cunha pancarta enorme: “Sabemos facelo mellor ca ninguén, pero non nos deixades”, todos cos buzos de cores, maiormente azuis.

Despois un exército de gandeiros endebedados, en magníficos tractores Fendt, última novidade, feitos en Alemaña. Cunha ringleira de vacas frisonas isto é, orixinarias da Frisia (que está en Holanda, pero tanto ten), ceibando millóns de panfletos subversivos,...non, ou si, tamén, que son fotocopias compulsadas dos créditos de pagamento imposible que tiveron que asinar para facérense europeos!, para convertérense en “viables”, “racionais”, “modernos”...coma os alemáns!

Tamén os mariñeiros, os mellores de Europa, con permiso dos portugueses, entrampados cos seus motores alemáns e as decisións europeas.

E unha morea inxente de pequenos empresarios, sen capacidade de mer-

car e de vender, porque o crédito fuxiu a China....e a Alemaña, a quen os bancos e “os mercados” prestan diñeiro gratis, mentres que aos países periféricos llo prestan con xuros imposibles.

E no fondo da mani, os milleiros de mozos e mozas coas súas dúas licenciaturas por cabeza, enmarcadas en formato grande, os másteres, os Erasmus, as Fps superiores, medias, as linguas e os múltiples cursiños, cursos e os cursetes - pagados con fondos europeos, para que a xente estea entretida- as imposibles prácticas en empresas, os inacabables ou inempe-zables aprendizaxes, e toda a frustración acumulada.

E con ese exército de cidadáns europeos, ao que se unirán os gregos, os portugueses, os irlandeses, os italianos, nos plantaremos no Bundestag, e diremos: Veña, Ánxela, somos a túa forza de traballo, os teus consumidores, os cidadáns da túa Unión. Dinos, por favor, sprechen bitte!!!!, dinos que tes algunha idea coa que solucionar isto!!!

Editorial

Que a xustiza nos salve

Se cadra somos máis dos que parecemos os que non sabemos nin nos interesa saber nada dunha tal Belén Esteban, nin estamos a gusto interiormente co bombardeo televisivo que converte as miserias persoais en espectáculo, que “normaliza” o barullo como se fose debate, a picaresca e a corruptela, como se fose o que se debe esperar do gobernante e do contribuínte e o resentimento e a “mala idea” como se fose o que habitualmente recibimos dos nosos familiares, veciños e semellantes.

Pero a “telelixo” fai cultura. Alimenta e fai medrar o convencemento de que a cantidade de bondade realmente existente é moito menor que unha suposta miseria moral que todo o envolve, que a corrupción é admisible mentres non te pillan –a aínda así...–, que somos os sobreviventes dunha rede de intereses estritamente egoístas, poderosísimos, e que, en consecuencia, todo vale e, ademais, non hai xustiza que o amañe, porque está amañada ou pode amañarse.

non pode normalizarse esa
familiaridade entre redes corruptas
e gobernantes

Por iso desde esta pequena plataforma queremos brindar, aínda que sexa con atraso, polos catro membros do xurado popular que aí atrás se opuxeron a que as vergoñentas conversas gravadas durante a investigación do asunto dos traxes de Camps e Costa quedaran como se aquí non pasa nada. Un brinde polos que se opuxeron,

perdendo, a que esa “confianza” entre a rede de intermediarios de favores e os responsables de gobernar, pasase como un capítulo máis da “normalidade” noxenta coa que somos bombardeados polos líderes de audiencia das televisións.

O que se escoitou no xuízo é de vergoña. Camps librou por un 5 a 4, como nas eleccións. Si, efectivamente, non esquezamos que o modelo do dispendio da Fórmula 1, da América Cup, das torres Calatrava, do aeroporto fantasma de Castellón e dos recortes en gasto social e sanitario, gañaron as eleccións. Non entremos na urxente cuestión de se algo tan importante como a corrupción política pode ser xulgado por electores. Pero, definitivamente, non pode ser normal que esa familiaridade, esa complicidade vergoñenta se normalice.

Seica quedan máis causas. Esperemos xuízos xustos e profesionais.

Rumores de esperanza

Onte vin no programa de TV “El hormiguero” unha historia ben fermosa. Hoxe estiven dando voltas a ver se atopaba datos que a corroborasen e parece que é fiable, polo cal paso a contárvola.

Trátase da historia de William Kawamba, de Malaui. Este rapaz era un sinxelo gandeiro que sobrevivía no seu país de África ata que hai uns anos chegou a seca. El, xunto coa súa familia numerosa, pasou moita fame e case non tiñan que comer. Entón foi a unha sinxela biblioteca do seu pobo e colleu un libro de física que estaba en inglés. El non sabía ese

idioma, pero mediante os debuxos e comparando palabras foi entendendo o que alí había. Aprendeu deste xeito a construír un muíño de vento e fíxoo con materiais de refugallo.

Conseguiu, deste xeito, levar auga e electricidade á súa aldea. Alguén se informou desta fazaña e foi invitado a dar conferencias polo mundo adiante. El nunca saíra da súa terra, e ao ir dar a súa primeira conferencia nun lugar moi afastado da súa casa só foi quen de dicir o seguinte “Tenteino e conseguino”. Por que lle poremos límites á nosa capacidade de superación?

1

3

2

4

A peneira

1

A investigadora Marta Francisco descubriu as propiedades anticanceríxenas dos **GRELOS**. Non se coñecen cales nin cantos tumores poden remediar. Así mesmo, está a medrar o uso de cogomelos ecolóxicos coma complementos para paliar os efectos da quimioterapia e outras terapias oncolóxicas.

2

No Ano do Fado, o 23, é o 25 cabodano de José **AFONSO**, que coa súa "Grândola" mobilizou o país contra a ditadura de Salazar (25-IV-1974). Fora cantada por primeira vez en Santiago, no 72. Xa no 85, foi homaxeado pola nosa cultura co festival, e despois CD, "Galiza a José Afonso", lembrando o seu compromiso e música de raíz.

3

10 golfinhos vararon en Ferrol. Somos, despois de Escocia os que convivimos con máis **ARROACES**, que están agora no momento de aparellarse ou parir, pois a xestación dura 12 meses. Forman un matriarcado que visita a costa en familia, buscando alimento. É o rastro que seguen os pescadores, pois fíanse deles para atopar o peixe. Na foto, Gaspara.

4

O 21, Día das **LINGUAS MATERNAS**, denunciámos que cada ano morren máis de 10 idiomas. Xa desapareceron uns 30.000. Falamos entre 6000 e 7000, pero 3000 están en perigo. Os 5,2 millóns de cidadáns de Papúa-Nova Guinea falan 823 linguas. En Europa hai unhas 200, 23 oficiais da Unión.

5

7

6

8

Alfonso Blanco Torrado

5

Volve o cine de animación aos **GOYA**: *Arrugas* de Ferreras, o cómic de Paco Roca e a curta *Bird Boy*. Aquí falla a industria de promoción, mentres Tim Burton chama a 3 mozos a Londres para facer e mover bonecos dunha superproducción, despedidos do "non nato" *Apóstolo*, e Alberte Guitián fai exteriores de *Chico&Rita* nominada aos oscar.

6

Celebramos os oscar coas **SCHLINDER** de Ribadavia, que van ir ao cine, coma o protagonista de Spielberg, merecente de 7 estatuíñas. As irmás Touza, que rexentaban a cantina dese núcleo con medievo xudeu, salvaron a través do tren uns 500 condenados polo nazismo. Máis de 20.000 persoas liberaron a milleiros de xudeus do terror.

7

As eleccións do 26 preocupan (pola imposición anticonstitucional do actual presidente) a máis de **1000 SENEGALESES** que conviven aquí, integrados en asociacións propias en Vigo, Pontevedra, Ourense, etc. Trábalan na venda ambulante, construción e pesca, sector importante alí. Na foto, a galega Beatriz, voluntaria en Dakar.

8

Están achegándose ao lago Vostok ,na **ANTÁRTIDA**, descuberto no 57. A auga máis antiga, millóns de anos pechada, cun 50% de CO² máis ca a auga doce. Arredor dela están a descubrirse especies únicas que viven sen sol grazas a compoñentes químicos. O lique é a planta que sobrevive ao xeo. Miguel Granero de Lugo, documenta este mundo.

ÁS FURTADELAS

Extraemos resumido un artigo publicado en www.cantabria24h.com que fala do chamado corralito español, a estafa que os bancos e caixas de aforros fixeron a setecentas mil familias en España nos últimos anos. Podedes encontralo completo na dirección de Internet

Desde 1994 até o inicio da crise (2008-2009) veuse comercializando polos bancos e caixas españois, un produto financeiro que tal e como pasamos a explicar pode ser un das maiores fraudes ou estafas financeiras da democracia se as autoridades económicas non instan á súa solución. Trátase do produto chamado participacións preferentes. Dada a gravidade do que pode considerarse un gran timo, algunhas entidades puxeron en marcha un plan para transformar as dicir par-

as entidades non están obrigadas a devolver o capital inicial nin os xuros

ticipacións preferentes en depósitos normais, pero outras seguen facendo caso omiso ante a protesta dos seus clientes.

As participacións preferentes son un produto financeiro emitido por unha entidade bancaria estranxeira de carácter perpetuo que foron colocados no mercado por bancos e caixas españois. É dicir depositáanse os aforros nun activo, a cambio duns supostos

xuros (un 3 ou 4%). Este depósito realízase perpetuamente, sen posibilidade para o cliente de amortización; sen garantía de rendibilidade e sen a garantía de mínimos do sistema financeiro español.

Entendemos desde esta redacción que isto máis ben é un préstamo ao banco, xa que a través destes instrumentos derivados ou activos tóxicos, estes financiáronse. Trátase dun préstamo leonino, polo que nin sequera se garante o pago dun interese e non hai garantía de devolución do capital, nin hai obrigación legal de facelo.

O cliente medio español que comprou participacións preferentes, é xeralmente un xubilado que, cos aforros de toda a súa vida, buscaba unha rendibilidade para unha mellor velez. Por esta razón estamos ante un escándalo maiúsculo.

A maioría dos afectados, ao redor do millón de persoas en toda España, descoñecían o que contrataban. Nin máis nin menos que un depósito a perpetuidade de dubidosa legalidade

e incerta regulación. Na maioría dos casos, xa que hai distintas preferentes, o capital é irrecuperable a vontade do cliente. Unicamente se pode rescatar se a entidade financeira o autoriza ou o desexa. Tampouco se garante o capital, que se pode perder; nin os xuros, posto que as participacións preferentes poden chegar a non dar rendibilidade; non está garantido polo Fondo de compensación, e na xerarquía de créditos a participación preferente está por detrás de todos. É dicir, estamos a falar de que o vendido aos confiados e sufridos clientes españois é autentico lixo financeiro, iso si aprobada pola CNMV que o cualifica como produto de alto risco.

Todas estas circunstancias e condicións que os vendedores do sector financeiro coñecían, estaban incluídas en case todos os casos no clausulado; na letra pequena que os incautos e infelices clientes, pequenos aforradores, asinaban en barbeito, sen lelo. Estamos indiciariamente ante unha posible estafa xa que, o lixo financeiro vendido por centos de miles de españois, vendeuse baixo o paraugas da confianza. Quen adquiriu tal trampa financeira fíxoo porque llo vendeu

o empregado ou director de sucursal ao que coñecía de toda a vida e en quen confiaba. Esa cara amable e honrada. Por iso, é unha estafa de libro particularmente perversa. Porque ninguén no seu san xuízo e coñecemento adquire un produto no que se depositan os aforros de toda a vida perpetuamente; porque ninguén arrisca o seu futuro económico nunha operación na que nada está garantido. Porque na maioría dos casos enganouse, posto que se dixo que o capital se podía dispor en calquera momento e asinou o contrario; porque non se informou que era un produto derivado que cotizaba no mercado secundario e que subscribíndoo aceptábase un enorme risco financeiro. Por iso, estamos ante un escándalo maiúsculo, dunha magnitude económica enorme e que como é habitual é silenciado polos grandes medios de comunicación e polos políticos.

O escándalo saltou cando algún dos clientes necesitou o seu diñeiro, e é nese momento cando se lles negou e informar que estaban nunha trampa. As solucións que as entidades están a

ofrecer son de distintos tipos. Algunhas tan insultantes como ofrecer un préstamo polo mesmo importe que se depositou a un baixo interese. Iso si, hai que devolver o capital e os xuros. É dicir ti, entregáchesme o teu diñeiro e eu agora préstoch.

É evidente, que as autoridades políticas han de tomar cartas no asunto no que se chamou xa o corralito español. Como sempre, e unha vez máis clamamos por un estado de dereito que regule ao sistema financeiro cos mesmos dereitos e obrigacións que ao cidadán de a pé.

O asunto das participacións preferentes está a alcanzar proporcións de escándalo nacional, cada vez máis frecuente e intenso, con miles de afectados en toda España. En Madrid, 95.000; en Andalucía, 75.000; en Aragón, 5.000 e en Valencia, máis de 100.000. Son as primeiras cifras que se están coñecendo, pero suma e segue até chegar aos 700.000 clientes que confiaron na súa entidade e colocaron os seus aforros en participacións preferentes pensando que se trataba dun produto a prazo fixo.

Normalmente, o usuario bancario cre que adquire algo parecido a un depósito, pero en realidade as entidades non están obrigadas a devolver o capital inicial ou os xuros xerados se non posúen liquidez. E aquí está a clave. Durante a época das vacas gordas, os grandes beneficios permitían cumprir coas expectativas dos clientes. Pero agora, en plena crise do sistema financeiro, todos estes millóns están bloqueados e sen posibilidade de recuperarse.

O CARRABOXO por ROBERTO LOIS

Evaristo Villar: “Xulio Lois personificou o rostro humano de Cristo”

Evaristo Villar. Sacerdote, director da revista Éxodo, membro do Foro de Curas de Madrid, da Asociación de Teólogos e Teólogas Juan XXIII e voceiro de Redes Cristiás. Este antigo claretiano, encardinado agora no Vicariato de Pedro Casaldáliga, forma parte da comunidade de Santo Tomás de Aquino de Madrid. Amigo e colaborador de Xulio Lois, veu a Santiago a falar das súas vivencias conxuntas e a profundar na experiencia vital do teólogo galego.

Ves a Santiago a falarnos de Xulio Lois, co que compartiches unha longa traxectoria. Que nos poderías dicir del?

Podería falarvos de moitas cousas. Mais se o tivese que resumir nunha soa frase, diría que Xulio pasou pola vida facendo o ben. Nel vin a imaxe máis limpa do cristián, unha persoa comprometida, cariñosa, comprensiva, que non tiña ningunha dobrez. Era a verdadeira imaxe do samaritano bo, o rostro humano de Cristo.

As comunidades cristiás populares: un futuro comunitario para a Igrexa. Que aporta hoxe a obra e a experiencia de Xulio Lois ás comunidades cristiás de base?

É un referente para as comunidades cristiás populares e para os movementos cristiáns de base. Aínda diría máis, todo cristián con apertura de miras non pode prescindir del. Así como no mundo fica como referente Monseñor Romero, que non é referente pola súa doutrina, senón tamén por morrer como morreu, sendo testemuña, coma Ignacio Ellacuría, as CCB temos a sorte de contar con xente que tiveron un valor ético e unha espiritualidade cristiá que foi exemplar en todo. Aquí estaría Xulio Lois, un referente ético, doutrinal e humano.

Cal é o futuro das comunidades cristiás de base? Que lle poden ofrecer á Igrexa?

As comunidades, como o propio Ellacuría dicía, xurdiron polo Espírito que sopra no pobo. Persoas sensibilizadas ao sopro do Espírito, que se reunían e formaban comunidades. Así estaban a realizar o soño de Xesús: comunidades humanas onde vivirmos a solidariedade, a colaboración, a compaixón, ... A súa existencia é unha chamada á Igrexa: lembra que a Igrexa, mentres non chegue a ser comunidade, non é nada.

Mais hai quen cuestiona a pervivencia e o futuro destas comunidades?

A Igrexa, mentres non chegue a ser comunidade, non é nada

Vese o gran afecto persoal por unha persoa coa que compartiches moitos traballos.

Con Xulio tiveron unha grande empatía dende o primeiro momento. Coincidimos en moitos eidos dende principios dos anos 80. Estivemos xuntos na posta en marcha dos dez primeiros Congresos de Teoloxía, na creación do Centro “*Evangelio y Liberación*”, da que xurdiría a revista *Éxodo*, na organización das comunidades de base de Madrid, na creación da revista *Utopía* en 1991. Tamén compartimos os inicios de *Redes Cristiás*, esta aposta por crear alternativas propositivas dentro da nosa Igrexa, así como na creación do Foro de curas de Madrid.

Cómpre empezarmos por facer comunidade, por pequenas que sexamos. Escóitase, moitas veces, iso de que os membros das comunidades de base son maiores, que non teñen futuro; mais o exemplo xa está aí. Xa superamos esa época onde os cristiáns angustiábanse por non ver sucesores. Hoxe asumimos que o Espírito xa dará sucesores, posiblemente con outras formas, mais de seguro co espírito de comunión.

Que poden ofertar as comunidades cristiás á sociedade?

Cando xurdiu o Movemento do 15M, no que todos estamos dentro, dun xeito ou doutro, algúns, dentro das comunidades cristiás, dicían que non tiñamos nada que aprender deles, que o que estaban a facer, o modo de se organizar, as asembleas, xa o levábamos nós facendo moitos anos. Coido que hai que ser máis modestos, porque cada época ten unha connotacións distintas. Mais non existe dúbida de que as comunidades cristiás populares teñen moito que aportar á nosa sociedade: primeiro, unha loita pola defensa dos dereitos humanos, unha defensa da xustiza até o límite, como se ve na existencia de mártires. Por outra banda, o sentido de coordinación, de unión, quer dicir, a ruptura do individualismo que prima no actual modelo neoliberal consumista. A comunidade o primeiro que fai é pór en común moitas cousas, mesmo o propio diñeiro, co que isto nos custa. Compartir o tempo, a amizade, a entrega. A propia organización dos actos da campaña contra a celebración da Xornada Mundial da Xuventude en Madrid este verán, mostra a capacidade de colaboración con outros movementos sociais. Tivemos unha boa relación con organizacións laicas e mesmo ateas, rompendo moitos dos prexuízos cos que nos ven. Produciu-

se un rico diálogo onde vimos que hai moitos aspectos que nos unen, aínda que existan puntos que nos separen; posiblemente aspectos que uns consideran desprezables, mais que para outros teñen moita importancia. Malia as diferenzas, nada nos impide ir xuntos nunha mesma manifestación.

Está a condicionar moito a imaxe que a sociedade ten da Igrexa institución a imaxe das comunidades cristiás de base?

Cando comezas a traballar conxuntamente con organizacións que discrepan e mesmo atacan á Igrexa institucional, pasado un certo tempo podes escoitalles dicir que o que nós estamos a facer a eles si que os convence, aínda que se opoñan á Igrexa. É necesario rachar esta imaxe monolítica da Igrexa: a Igrexa somos moitos, acolle a moitas opcións. E dentro dela estamos nós, mais tentando propor outro modelo de igrexa.

Xulio é un referente ético, doutrinal e humano para as comunidades cristiás de base

Xulio Lois teólogo, Xulio Lois membro dunha comunidade de base. Houbo un tempo onde teoloxía e comunidades de base parecían dous mundos ben diferenciados. Na actualidade, ten sentido unha teoloxía que non responda ás preguntas das comunidades cristiás?

Tiven a sorte de compartir con Xulio Lois, dende un primeiro momento, a organización dos congresos de teoloxía, da creación da *Asociación de Teólogos e Teólogas Juan XXIII*. E ambos os dous pertencíamos a comunidades de base, cada unha cun estilo

diferente. A miña, a comunidade de Santo Tomás de Aquino de Madrid vai cumprir agora trinta anos dende a súa creación, e estamos a preparar un libro que conta a súa historia. Nós eramos teólogos dende esas comunidades. A nosa loita á hora de organizar os congresos de teoloxía pretendía que estes foran organizados polas comunidades de base, non pola propia Asociación de Teólogos. Mais iso non foi posible.

Os retos da teoloxía do futuro deberían ser os retos das comunidades cristiás do futuro?

Creo que a inmensa maioría dos teólogos españois actuais están conectados coa sensibilidade da xente. Isto non significa que vivan en comunidade. Así como Xulio Lois era un teólogo referente e estaba a vivir nunha comunidade, hai outros que non o están, máis o seu traballo teolóxico é un referente para o vivir das comunidades.

O Fervidoiro:

Román Cerqueiro Landín

O galego na rede: gústanos(II)

O idioma ante un novo paradigma sociocultural

Na entrega anterior formulamos a necesidade de considerar a rede como un espazo que se debe conquistar para o idioma, mais non só como un ámbito de actuación máis da política lingüística coma outros (empresa, administración, medios, etc.), senón como unha oportunidade para a normalización lingüística. Isto é: no canto de preguntármonos se a súa presenza na internet reflicte a saúde da lingua na sociedade, afrontemos o reto de ver na rede unha plataforma para ir por diante da sociedade e tirando dos usos idiomáticos. Por que? Porque xa dicíamos que as TIC lle confiren un valor engadido ao galego (prestixio, utilidade e visibilización). E máis que? Porque vivimos inseridos nunha sociedade en plena transformación na que a tecnoloxía

dixital e as novas canles de comunicación invaden as moi variadas parcelas do noso cotián, até o punto de afectaren aos nosos hábitos sociais e culturais. Neste novo paradigma, a creación, a transmisión e o consumo do coñecemento e a información están mediatizados por unha infinidade de ferramentas e servizos que nos converteron en consumidores e produtores a un tempo nunha fase máis participativa e horizontal da rede.

Información en galego

No camiño da normalización é preciso atinxir todos os ámbitos, mais os medios sempre foron obxecto dunha atención especial pola súa relevancia social. Era e é preciso contarmos con medios informativos en lingua galega e se botamos a vista atrás, non moito, comprobamos que saímos dun bienio *horribilis* coa desaparición de medios de referencia, dixitais como Vieiros ou en papel como Galicia Hoxe, A Nosa Terra ou A Peneira (con edición tamén na rede). Mesmo nos vimos privados de medios que foron máis alá da raquílica porcentaxe en que usan o idioma as cabeceiras tradicionais. Foi o caso de Xornal de Galicia.

Como dicíamos no número anterior, ante a falta dunha política lingüística para as TIC, e (engadimos) para os medios, xorden iniciativas que, partindo de proxectos de base social, abren camiños á pluralidade informativa e á lingua. Praza Pública naceu hai uns días pensada e deseñada para internet e para “evitar o silencio que encobre a Galicia”. Canda este medio, a iniciativa Vitaminas para o galego vén de darlles visibilidade a máis dunha ducia de medios de alcance nacional (De Luns a Venres, Galicia Confidencial, Tempos Dixital, Novas da Galiza ou Radio Fusión), comarcal (Certo, Crónica 3 A Mariña, Que pasa na Costa, Val Miñor.info, Terra

No canto de preguntármonos se internet reflicte a saúde da lingua, afrontemos o reto de ver na rede unha plataforma para ir por diante da sociedade

Chá e O Sil) ou temáticos (Disquecool e SurfGZ), todos eles pequenos (grandes) proxectos que vehiculan información e contidos variados en galego. Nas próximas semanas uniránse a este esperanzador panorama Sermos Galiza e Diovio, empresas colectivas que fan posíbel esa rede democratizadora.

+ Internet + Galego + Futuro

Este non é só o lema dunha campaña institucional -xa vencida no tempo e nas urnas- para a tripla festividade do 17 de maio, Día da Internet, das Telecomunicacións e da Sociedade da Información e das Letras Galegas. É a aposta por unha estratexia creadora, en positivo e dinamizadora da rede da que fan gala moitos sitios web que achegan contidos no noso idioma.

Na listaxe das 100 páxinas web galegas máis populares en decembro, o galego, máis alá das páxinas institucionais e de organizacións políticas e sindicais, é a lingua -ou opción preferencial- do portal informativo Galiciaé, a rede de promoción de novas Chuza, culturagalega.org, a páxina da empresa R (mundo-r) e Código Cero, o recomendábel “Diario das novas tecnolóxicas de Galicia” que publica este ránking mensual.

Se non atendemos a clasificacións, os contidos flúen en galego pola rede en milleiros de sitios web, blogs e nas redes sociais. Hai tantos como intereses diversos pode haber nos lectores de Irímia, que tamén se asoma ao internet. Recomendemos uns cantos pola súa calidade no deseño e no tratamento dos contidos. Xa citados: Disquecool e SurfGz. A primeira é unha fiestra para estar ao tanto das últimas tendencias en Galicia, para descubrir o máis *in* da moda, as novas tecnoloxías, a arte e o deseño ou a publicidade feita aquí. E a segunda páxina tráenos “as novas da praia”

para os amantes dunha práctica deportiva na que Galiza é unha potencia.

Seguindo na senda deportiva, ofrece versión en galego Curuxa rallye, a revista mensual dese mundo do motor que arrastra milleiros de seguidores ás pistas do rural semana tras semana. Para a música hai unha oferta variada, para seguir a actualidade e tamén para descargar discos e temas, comezando por Komunikando e seguindo por Ghastas Pista, A Regueifa, Malmequer, Música en Galego e O Toxo Rabudo. O cinema ten o seu espazo en A Cuarta Pared, a “primeira revista dixital en galego de crítica cinematográfica”, e Cinema Galego, un proxecto colaborativo para difundir a nosa creación audiovisual; e os videoxogos coméntanse en Memoria Pixelada.

Os amantes da gastronomía catarán as receitas máis saborosas e os viños máis exquisitos en Código Cociña, porta de entrada de ducias de blog-

gastrónomos, moitos tamén en galego. Un dos país da criatura é Manuel Gago, autor do popular Capítulo Cero, no que transmite paixón en todo o que conta: deseño, TIC, roteiros ou patrimonio e arqueoloxía, campo no que tamén impulsa o web Patrimonio Galego.

Moitos contidos en galego, de calidade e sustentados na implicación de moitas persoas: a rede constrúea a sociedade, aínda que non haxa unha planificación de quen deba potenciar o idioma na arañeira. O futuro escríbese no noso teclado, ten os pés nas orixes e a esperanza nos que deixan o berce. Para eses cativos, a Orella Pendella, para que lles transmitamos na lingua do corazón “ditos, recitados e cancións infantís”. E, para non esquecer as palabras coas que o pobo armou historias, Galicia Encantada, a “Enciclopedia da fantasía popular galega”. Outros dous proxectos colaborativos, diso viñemos falando, de partillar.

((capítulo cero))

un menú de gustación da vida por Manuel Gago

O Noso taboleiro

Festa do Lume: o samaritano revolucionario

DLM

No día máis frío do inverno xuntámonos para coller caloriña da boa, da que prende no corazón, un bo grupo de amigos e amigas da asociación irimia, arredor do lume simbólico da candeloria, arredor da luz que empeza a gañarlle o pulso ás tebras, e arredor da memoria entrañable e cuestionadora de Xulio Lois o mellor mestre cristián que pariu e exportou esta terra galega nos últimos tempos.

Asemblea da Asociación

Celebrouse primeiro a asemblea da Asociación Irimia, renovándose parcialmente a directiva, que segue presidida por Lois Ferradás e será, agora, vicepresidida por Manuel Adame. Tamén se incorporan novos vogais, como Antón Laxe e Amable Filgueiras pola Coruña, Josecho de Sobrado, pola zona de Arousa e Zoraida Rodríguez, Sita Nieto e Nieves Espiñeira por Ferrolterra. Concha Sánchez segue de secretaria e Pepe Barca de tesoureiro.

A Pepe Barca, precisamente débese a claridade da rendición de contas, grazas á que sabemos que a Romaxe, a pesar da choiva do pasado ano, e grazas ao esforzo dos organizadores, saldouse en positivo, mentres que a revista arrastrou un déficit de 703€, unha vez contabilizada unha pequena subvención pública. Tamén se comprobou que o custe real da subscripción á reviste era de 30€, pero decidiuse non subir o prezo (a meioría das subscripcións son de 24€).

FIARE

Deuse conta de que Irimia, é parte de Fiare, o proxecto en marcha de Banca ética, que leva traza de converterse en cooperativa de crédito, con plena operatividade en pouco tempo. Alfonso Mascuñana e Manuel Adame explicaron como vai progresando o proxecto en Galicia, na que hai xa 30 asociacións promotoras. Xa funcionan dous grupos, en Santiago e Vigo, e estase a constituír agora o da Coruña. Agárdase en 2013 poder prestar xa toda clase de servizos financeiros e contéplase a posibilidade de unión cos Banca Ética Populare de Italia, de maneira que se teña o pleno recoñecemento do Banco Central Europeo. Como dato relevante apuntouse que Fiare España xa concedeu este ano 30 millóns de euros en créditos “alternativos”. Fiare Galicia está agora en fase de captación de fondos e socios e calquera persoa interesada pode informarse en contactar a través da súa páxina web <http://fiaregz.wordpress.com/>.

Xulio Lois. Samaritano de compromiso e de agradecemento

Samaritano de “egreso” –que que sae a actuar– e de “regreso” –o que dá grazas ao Mestre–, así retrata Evaristo Villar ao seu compañeiro Xulio, en cen proxectos por eles compartidos na Igrexa de Base de Madrid.

Evaristo Villar, director da revista Éxodo, fixo un precioso percorrido pola vida e traxectoria de Xulio Lois, do que tamén se pode dicir “que pasou facendo o ben”. Fixouse nos motivos clave do pensamento, da espiritualidade e da vida de Xulio: profundar na volta ao Xesús da historia, o Xesús real; o significado teolóxico e espiritual e “efectivo” da opción polos pobres; a preocupación por unha Igrexa que non é significativa do que debера significar; a espiritualidade dos samaritanos, do que volve a agradecer por ser sandado e do que se deixa impactar pola realidade e se compromete para transformala.

Luis Calvo, da Hoac de Vigo, fixo unha entrañable presentación do que para os grupos e movementos de Galicia significou o apoio e o mestrado de Xulio Lois, un teólogo que non “miraba ao tendido” nin se preocupou da cátedra ou da acedemia, de méritos ou recoñecementos, senón de construír desde abaixo, desde os menos favorecidos.

Tras o xantar compartido, no que hai que salientar de novo o éxito inenarrable do biscoito de Celsa, celebrouse unha eucaristía bonitiña, sinxela e sentida, como non podía ser menos, nin fai falta que sexa máis.

Carta de Coresma: Convidados ao cambio

Xabi Blanco

Benquerido Darío:

Cada curso que pasa boto máis de menos non ter na aula xente coma ti, que mesmo na faciana se che notaban as ansias de entender, de aprender, de coñecer, de saber e por iso todo o poñías en cuestión. En ti cumpríase que deixou escrito Einstein: “Nunca consideres o estudo coma unha obriga, senón como oportunidade para viaxar polo marabilloso mundo da sabedoría”.

Tamén nas clases de Relixión todo o cuestionabas porque non te contentabas con “amarrarte” aos tópicos como gustaba de facer a maioría. Lembro como insistías en que o cristianismo usaba verbas vellas que, ou se explican ben, ou hoxe poden non dicir nada ou mesmo dicir o contrario do que na súa orixe quixeron dicir.

Pois mira por onde, escriboche estas letras no tempo de “coresma” ese camiño que nos conduce cara á “pascua” e na que somos convidados á “conversión”. Velaí de novo verbas vellas, pero que coido que poden aínda adquirir significados xeitosos.

Cada vez estou máis convencido de que só temos unha tarefa por diante sexamos quen sexamos e profesemos as crenzas que profesemos: facernos humanos, plenamente humanos. E por iso tamén creo que ten sentido que cada coresma recibamos a invitación á conversión.

Gústame a verba conversión porque, como escribiu hai moitos anos Casal-

dálga, “un é moitos dentro de si, e hai algúns deses ‘eus’ sobrepostos ou adxuntos ou paralelos que non acababan de facerse cristiáns”.

Na mensaxe de Xesús hai un convite a vivir en comunión, e nós somos expertos diarios en romper a comunión. Aquí en Galicia eu coido que máis expertos que ninguén: iniciativas sociais, culturais, políticas, relixiosas que nacen con vocación de unirnos en fermosas causas, e acaban xerando divisións a esgalla! Maldito “xene” egoísta!

Coido que é bo que recibamos a invitación a nos converter de tantas divisións e facer a experiencia da comunión. En primeiro lugar, traballando a comunión con nós mesmos/as ou, o que é o mesmo, aprendendo a tarefa diaria de querernos que a voltas nos maltratamos e ferímonos en exceso e iso deshumanízanos.

Tamén traballar a comunión cos demais ou aprender a des-centrarse.

Aceptarse e estimarse a un mesmo éche ben importante. Pero non o é menos aceptar e estimar os demais. O ser humano é un ser social. Para

iso é necesario aceptar os outros tal como son, estimalos e, en todo caso, axudalos a desenvolver as súas posibilidades, axudalos a “encherse de humanidade”.

Traballar a comunión coa Natureza. Si, concordo co poeta francés de La-martine cando di que “en todos os seus máis fermosos soños o ser humano nunca soubo inventar nada mellor que a natureza”. Pois se non sabemos “inventar” nada mellor, como é que nos permitimos descoidar e mesmo estragar a máis grande obra de arte coa que convivimos?

Non te canso máis, amigo Darío. Só dicirche que coido que paga a pena que vivamos este tempo coresmal como unha invitación que Deus nos fai a traballar por seguir facéndonos cada vez máis humanos entrando en comunión con nós mesmos, cos demais e coa natureza. E nesa andaina atoparémonos co Deus do que nos falou Xesús, Aquele que unicamente quere o mellor para cada unha das súas fillas, dos seus fillos e para a súa “obra completa”: a Humanidade e a Natureza. Daquela, boa coresma!

Cartas

Estimados/as amigos/as:

Como estades? Son Teresa Rodríguez Rivadulla, amiga vosa e subscriptora de IRIMIA dende hai xa moitos anos. Esta semana inicieí unha protesta contra a normativa do Concello da Coruña que obriga aos/ás usuarios/as do servizo de axuda a domicilio a pagar unha parte deste servizo. Entreguei un escrito no rexistro do Concello dirixido ao alcalde para denunciar esta medida e falei cos medios de comunicación. Quizais xa estades informados.

Envíovos o escrito que entreguei para o alcalde e a convocatoria que fixen aos medios de comunicación. Se precisades máis información, por favor, non dubidedes en pedila.

Moitas grazas.

Unha forte aperta,

Teresa Rodríguez Ribadulla

Sr. Alcalde Presidente do Concello da Coruña

Carlos Negrreira Souto

Estimado Sr.:

Son usuaria, dende maio de 2006, do servizo de axuda a domicilio prestado polo Concello da Coruña. Na actualidade teño concedidas 55 horas mensuais de axuda.

O pasado xoves 26 de xaneiro recibín unha notificación do Concello pola que se me obriga a presentar documentación para determinar a miña capacidade económica co obxecto de que pague un tanto por hora por este servizo de axuda. Todas as persoas usuarias do servizo que teñan unha capacidade económica maior de 532,51 euros mensuais estamos obrigadas a pagar unha parte do mesmo.

Considero que esta medida é totalmente inxusta xa que afecta ás persoas máis desfavorecidas socialmente. É inadmisíble que o noso concello queira aforrar á conta das persoas que vivimos en situacións difíciles.

Por este motivo, en primeiro lugar, solicito que o Concello dea marcha atrás anulando esta medida abusiva. En segundo lugar, solicítolle que reciba a usuarios e usuarias do servizo para que expresen o seu parecer sobre a medida.

A Coruña, 30 de xaneiro de 2012

EDITA: Asociación A. IRIMIA

FEITO EN PAPEL RECICLADO

MESA DE REDACCIÓN: Daniel López Munoz, Luís Gómez Aldegunde, Pedro Pedrouzo Devesa, Rubén Rivas Vidal, Lidia Campos Chan, Manolo G. Turnes, Lines Salgado Iglesias, José Antonio Martínez. Tlf. 986 10 49 45.

COLABORADORES: Xosé Chao Rego, Victorino Pérez Prieto, Xosé Antón Miguélez, Manolo Regal, Alfonso Blanco Torrado, Xosé Lois Vilar, Marta Sopeña, Gumersindo Campaña, Tareixa Ledo, Moisés Lozano, Clodio González Pérez, Antón Martínez Aneiros, Sara Paz Quiñones, Manuel Pérez Blanco, Xabier Blanco, Bernardo García Cendán, Valentina Formoso Gosende, Celia Castro Ojea, Xerardo Castedo Valbuena, Engracia Vidal, Francisco Xabier Martínez Prieto, Fernando Veiga, Antonio Pinto Antón, Bea Cedrón Vilar, Mariano Guizán Sánchez, Carmen Soto, Rubén Aramburu, Carme Soto, Marisa Vidal e Xan Guillén, Christina Moreira.

CORRECCIÓN LINGÜÍSTICA: Lidia Campos Chan, Luís Aldegunde.

RECEPCIÓN DE ARTIGOS E COLABORACIÓNS EN: revistairimia@asociacion-irimia.org

SUBSCRICIÓN: Apdo. 296 - 15705 Santiago de Compostela. Telf.: 655 028 253 / subscripciones@asociacion-irimia.org
Ordinaria: 24 Euros. de Apoio: 36 Euros.

PARA ASUNTOS DA ASOCIACIÓN NON RELACIONADOS COA REVISTA: asociacion-irimia@asociacion-irimia.org

CONTA: NOVACAIXAGALICIA, CC/2080-0349-85-3040005822- Urbana, nº 8 - Santiago

DEPÓSITO LEGAL: C-1417-81

TIRADA: 1.000 exemplares

DESEÑO E MAQUETACIÓN: Ninfa, Riveiro, Martínez

ISSN: 2172-9182

IMPRIME: Artes Gráficas LITONOR S.A.L.

DISTRIBÚE: IMPACTA

EDICIÓN ELECTRÓNICA: <http://asociacion-irimia.org/revista.xhtml>

Boa Nova

O ECO

"Se buscares resultados distintos, non fagas sempre o mesmo", dixo Einstein. Cando parecía que o capitalismo necesitaba unha refundación, semella que as únicas receitas para saír da crise son máis do mesmo. Pensabamos que era imposible, mais retrocedemos a pasos axigantados cara a situacións económicas e laborais de principios do s. XX. A ignorancia parálizanos. Preferimos aceptar como ineludible o que xa se viu como nefasto, que arriscámonos por camiños novos. O medo ou a vergonza poden máis que a fe e a esperanza. E iso que mesmo en padiola, se quixermos, poderíamos atravesar teitos.

José A. Martíneza

A PALABRA

A CLAVE

O home da padiola está paralizado (polo medo, pola culpa, etc.) e non quere seguir así. Non se resigna, e os amigos van poñer os medios para que poda saír da súa parálise, até abrir o tellado da casa na que está Xesús e descolgalo para que lle sexa restituída a súa dignidade de persoa

E que é máis fácil: dicir ou facer? Xesús fala, perdoo, e logo ordena: "érguete". Pero se o homiño non tivera feito esforzo por levantarse de nada serviría todo o anterior: o seu saír da marxe e poñerse en evidencia como enfermo (impuro, pecador) no medio do grupo, o tesón dos amigos que o levan, a presenza de Xesús,... non terían servido para nada se el non se erguer. Xesús ficaría en ridículo, e os escribas veríanse reforzados nas súas teses sobre Deus e o perdón se aquel home non fixese o último esforzo de se incorporar. Se el non quixer, en definitiva, estar no mundo doutra maneira, se non quixer vivir, a resurrección que lle propón Xesús co seu "érguete" tería quedado en nada.

... E están os sacerdotes, claro, que se cren os únicos intermediarios e mediadores de Deus na terra, os únicos con autoridade para falar no nome de Deus, os que non están pola liberación senón polo control. Pero deste tipo de persoas xa estamos moi fartas/os!!

Marisa de Corme

DOMINGO 19 DE FEBREIRO. 7º DO TEMPO ORDINARIO

Mc 2, 1-12

De alí a uns días entrou de novo Xesús en Cafarnaúm, e soubosede que estaba na casa; tantos se xuntaron que nin diante da porta había xa sitio. El expúñalles a Palabra. Entón, entre catro, trouxeron un home tolleito. Mais, non podendo chegar ao pé del, pola moita xente que había, levantaron o teito onde el estaba, e abriron un furado até poderen meter o leito co enfermo e descolgalo. Xesús, vendo a fe que tiñan, díxolle ao tolleito: "Meu fillo, quedanche perdoados os teus pecados". Mais alí sentados estaban algúns letrados, que matinaban para os seus adentros: "Mais, que está a dicir este home? Está blasfemando. Quen pode perdoar os pecados, senón unicamente Deus?". Xesús, decatándose axiña do que estaban a cavilar, díxolles: "Por que razoades así nos vósos antros? Que é máis fácil: dicirlle a este tolleito "quedan perdoados os teus pecados" ou dicirlle: "érguete, colle a padiola e vaite"? Pois para que vexades que o Fillo do Home ten poder para perdoar os pecados -dille ao tolleito- colle a padiola, e vaite para a túa casa". E así foi: no instante, ergueuse, colleu o leito e foise diante de todos; de tal modo que todos ficaron pasmados, e daban gloria a Deus dicindo: "Nunca tal cousa vimos".

Falando da lingua

Lidia e Valentina

Día crítico.

Relaxamos... estiramos... relaxamos... Pois si, nestas andamos despois de tanta contracción na nosa última cita. A ver, pouco nos queda que contarvos do acento diacrítico, das contraccións con e sen acento gráfico parécenos que xa quedou todo dito. Só nos falta facer mención a unha serie de palabriñas, e seguro que todos re-

cordades aquilo de “a pola vai pola póla”. Faremos memoria... **Pola** (con o pechado) é a galiña pequena, e así escrito tamén pode ser a contracción de por + a; **póla** (con o aberto e con acento gráfico) é un sinónimo de rama.

Coma estas parellas, hai máis:

- **bóla** (con o aberto), esfera, e **bola** (con o pechado), peza de pan.
- **cómpre** (con o aberto), é necesario, e **compre** (con o pechado), do verbo comprar.
- **fóra** (con o aberto), adverbio de lugar, e **fora** (con o pechado), do verbo ir e ser.
- **máis**, adverbio de cantidade, e **mais**, conxunción que equivale a “pero”
- **óso** (con o aberto), do corpo, e **oso** (con o pechado), o animal.
- **pé** (con e aberto), parte do corpo, e **pe**, letra.
- **pór** (con o pechado), poñer, e **por** (tamén con o pechado), preposición.
- **présa** (con e aberto), apuro, e **presa** (con e pechado), prendida, presada.

- **té** (con e aberto), infusión, e **te** (con e pechado), pronome persoal átono.
- **vés** (con e aberto), 2ª p. presente verbo vir (ti vés) e **ves** (do verbo ver)
- **vén** (con é aberto), 3ª p. presente verbo vir (el vén) e **ven** (3ª p. presente ver, ou imperativo de vir)
- **dás** (2ª p. vbo dar), **das** (contracción de + as)
- **é** (verbo ser), e **e** (conxunción)

E hoxe, sin que sirva de precedente, imos deixarvos a practicar diacríticos e abertas e pechadas, no seguinte exercicio... Veña... a poñer tiles diacríticos onde se precise, a ver quen non ten fallos:

Ves ou non ves? E que teño moita presa

E se non fora porque o oso lle comeu a bola, eu dicíalle: compre, compre mais

Dasme esa bola e ves comigo para fora

Solución: Na 1ª e na 3ª frase lévanse todas as palabras susceptibles de levaren diacrí-

ticos e na 2ª só a última (máis)

O Fachineiro dos foros

Vergoña corporativa

Se para algo positivo serve o Foro de Davos é para que xurdan alternativas a el, a máis importante, o Foro Social Mundial. Coincidindo coa impúdica reunión da cidade suíza, a asociación Public Eye Awards concede os seus premios ás peores empresas do planeta. Este ano a “gañadora” foi a multinacional brasileira Vale, dedicada á minaría.

Resultou distinguida con este premio á vergoña corporativa grazas á súa destrución implacable do medio nos 38 países nos que está presente e entre os seus activos inclúe persoas desprazadas, ameazadas, botadas da súa casa e, por suposto, os salarios de miseria e as penosas condicións de traballo, que son a base de calquera multinacional digna de tal nome. Vale gañoulles a outras empresas que loitaron dura-

mente por ter os peores resultados socioambientais e laborais: Barclays, Freeport, Samsung, Syngenta, e Tepco (para saber máis, www.publiceye.ch). Pensádomos localmente seguro que xa só no sector bancario se nos ocorren varias candidaturas. E no ambiente tamén poñemos o noso gran de area, ou mellor, de cantaría.

Logo da desfeita pola canteira a ceo aberto no Courel, e a permitida na Enciña da Lastra queremos recuncar con outra de granito da Serra do Suído, tamén en Rede Natura. Mágoa que non todas as empresas sexan tan sensibles e eficientes coma a Deputación de Ourense, na que os empregados despiden con aplausos e bágoas nos ollos o seu xefe de persoal.

A.Q.